

Propad HDP za druhé čtvrtletí potvrzen

Hrubý domácí produkt (HDP) v České republice ve 2. čtvrtletí kvůli pokračující pandemii koronaviru opět poklesl. Oproti předešlému čtvrtletí o 8,7 %, meziročně pak o 11 %, což je nepatrně více, než bylo odhadováno v červenci (8,4 % mezičtvrtletně a 10,7 % meziročně).

Spotřeba domácností reálně poklesla o 6,3 % oproti předchozímu čtvrtletí a o 7,6 % meziročně. **Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí** mezičtvrtletně klesly o 1,5 %, meziročně rostly o 1,8 %. **Tvorba hrubého fixního kapitálu** v mezičtvrtletním srovnání vzrostla o 0,9 %, meziročně klesla o 4,8 %. Z hlediska typu aktiv posílily pouze investice do ostatních budov a staveb, největší propad zaznamenaly investice do strojů a dopravních prostředků.

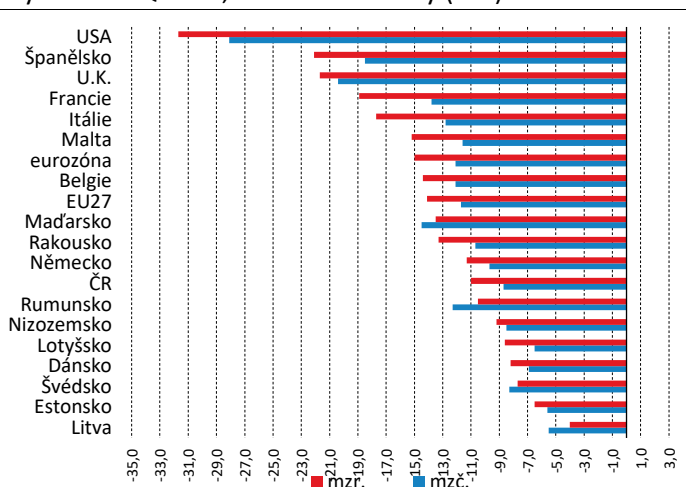
Pokles tvorby hrubé přidané hodnoty zasáhl téměř všechna odvětví hospodářství, zpracovatelský průmysl meziročně o 18,2 %, v obchodu, dopravě, ubytování a pohostinství dokonce o 20,5 %. Mírný růst hrubé přidané hodnoty nastal v oblasti informačních a komunikačních činností.

Vývoz zboží a služeb mezičtvrtletně klesl o 20,7 %, meziročně potom o 23,3 %. Nejvyšší pokles zaznamenal obchod s pryžovými a plastovými výrobky, se stroji a zařízeními a s dopravními prostředky. Dovoz zboží a služeb mezičtvrtletně klesl o 17,6 %, meziročně o 18,2 %. Na meziročním vývoji dovozu se významně podílel pokles dovozu ropy a zemního plynu, základních kovů, strojů a zařízení a subdodávek pro automobilový průmysl.

Česká ekonomika si vedla lépe, než ukazují souhrnné výsledky za EU 27 (průměr 11,7 %) a eurozónu (průměrný mezičtvrtletní pokles 12,1 %). V meziročním srovnání činil pokles v celé EU 14,1 % a v zemích platících eurem rekordních 15,0 %). Některé ze zemí EU však ještě nepublikovaly zpřesněná data za 2. čtvrtletí. Bezprecedentní pokles zaznamenala ekonomika Velké Británie (v porovnání se stejným obdobím loňského roku o 21,7 %). Rekordně se propadla ekonomika USA, a to o 31,7 %).

Vyhlídky pro zbytek roku se zlepšují jen velmi opatrně. Naznačuje to vývoj **indexu nákupních manažerů (PMI)** ve sledovaném období. Po strmém poklesu v dubnu (35,1) následovalo zlepšení v květnu (39,6), červnu (44,9) a červenci (47,0). Hodnota za srpen je 49,1. To znamená, že převažují pesimistická očekávání, ale ve stále menší míře. Naopak konjunkturální index, sestavovaný ČSÚ, po červencovém růstu o 9,5 bodu výrazně zpomalil. Nárůst v srpnu byl jen 0,3 bodu na 87 bodů. V srpnu byla sice důvěra vyšší mezi podnikateli (nárůst o 0,8 bodu), ale pokles důvěry se objevil u spotřebitelů, a to o 1,6 bodu. Co se týče jednotlivých odvětví, důvěra vzrostla ve stavebnictví (o 3,7 bodu) a obchodu (6,9 bodu).

Reálný HDP v 2Q 2020, sezónně očištěný (v %)

Pramen: data Eurostat, graf MPO

Zdroj: ČSÚ, Eurostat, Úřad práce ČR

Z DOMOVA

Schodek státního rozpočtu ke konci srpna stoupl na 230,3 miliardy korun z červencových 205,1 miliardy korun.

Loni ke konci srpna byl schodek 15,4 miliardy korun. Informovalo o tom dnes ministerstvo financí (MF). Letošní srpnový výsledek je nejhorší od vzniku ČR. Dosud byl ke konci srpna nejvyšší schodek rozpočtu v roce 2009, a to 89,6 miliardy korun.

Během srpna se deficit rozpočtu prohloubil o 25,2 miliardy Kč. Výsledek byl podle MF ovlivněn výplatou příspěvku obcím na zmírnění dopadů poklesu daňových příjmů 13,4 miliardy korun. "Bez této mimořádné platby by výše schodku v samotném srpnu převýšila loňský deficit pouze o 6,1 miliardy korun, což potvrzuje trend zpomalování tempa propadů hospodaření v průběhu června až srpna oproti období března až května," uvedl úřad.

Příjmy rozpočtu ke konci srpna meziročně klesly o 40,4 miliardy na 929,4 miliardy korun. Daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení se snížily meziročně o 55,7 miliardy na 790,5 miliardy korun. Výdaje rozpočtu meziročně stouply o 174,5 miliardy na 1,16 bilionu korun.

Vítkovice budou montovat kotle pro Volkswagen

Vítkovický podnik Hutní montáže získal další velkou energetickou zakázku. Součástí strojírenské skupiny Witkowitz, spojené se jménem nedávno zesnulého podnikatele Martina Ulčáka, se bude podílet na proměně podnikové energetiky v německé automobilce Volkswagen.

Česká montážní firma má v dolnosaském Wolfsburgu do listopadu příštího roku nahradit dva kotle na hnědé uhlí, které německý koncern zatím v továrně používá. Místo nich lidé z Vítkovic nainstalují efektivnější plynové kotle, které zvládnou vyrábět střídavě elektřinu a teplo. Nová plynová a parní elektrárna začne naplno fungovat na podzim roku 2022.

S prací pro japonský koncern Mitsubishi Hitachi Power System Europe, který je generálním dodavatelem stavby, začnou Hutní montáže už v září 2020.

Zdroj: Hospodářské noviny

Škoda představila nový elektromobil

Tři roky vývoje nového elektromobilu Enyaq od mladoboleslavské Škody vyvrcholily v těžkých časech. Projekt finišoval v době, kdy firma vlivem koronaviru snižovala investice, rozporuplné vyhlídky pak nabízí pohled na

náknupní chutě Evropanů, na které bude auto mířit primárně. Elektrická mise tak bude první výzvou nového šéfa automobilky Thomase Schäfera, který do funkce nastoupil před měsícem.

Investice ve výši 51 miliard do roku 2023 avizovala mladoboleslavská škodovka v první polovině loňského roku. Důvod? Především investice do elektromobility, které jsou pro evropské výrobce nezbytné kvůli zpřísnujícím se emisním limitům. Výrobci musejí snižovat takzvané flotilové hodnoty emisí, které představují množství vypouštěných škodlivin napříč nabídkou automobilky. Prodej aut ale významně poznamenala koronavirová pandemie, na jejímž vrcholu se trh propadl o více než polovinu.

„Uvádět na trh elektromobily je nutnost, bez nich automobilky nesplní flotilové limity oxidu uhličitého a budou platit pokuty,“ vysvětluje ekonom společnosti Deloitte Václav Franče důvody, proč automobilka musela nový elektromobil vyvinout v podstatě neodkladně.

Zdroj: Deník N

ZE ZAHRANIČÍ

Spotřebitelské ceny v eurozóně klesly v srpnu o 0,2 procenta, o měsíc dříve o 0,4 procenta vzrostly.

Ve svém rychlém odhadu to 1. 9. 2020 uvedl Eurostat. Inflace se v době koronavirových omezení a dopadů na hospodářství dostala do záporných hodnot poprvé od roku 2016. Rychlý odhad neobsahuje data za celou Evropskou unii.

Analytici v anketě agentury Reuters přitom očekávali, že ceny meziročně vzrostou, a to o 0,2 procenta.

Eurostat upozornil, že v srpnu pokračovalo postupné uvolňování opatření zavedených proti šíření nového koronaviru, která omezila ekonomickou aktivitu. Inflace se však ještě více než v předchozích měsících vzdálila cíli Evropské centrální banky (ECB), která chce držet meziroční růst cen těsně pod dvěma procenty. Banka už letos podnikla sérii mimořádných opatření na podporu inflace a ekonomiky, která se potýká s negativními dopady krize. Minulý měsíc ale na svém zasedání nechala měnovou politiku včetně úrokových sazeb beze změny.

Nejvýrazněji se na celkové deflaci v srpnu podepsal propad cen energií, které v srpnu meziročně klesly o 7,8 procenta. Naopak ceny potravin, alkoholu a tabákových výrobků pokračovaly v růstu, proti loňskému srpnu se zvedly o 1,7 procenta.

Ekonomická aktivita ve Spojených státech v srpnu mírně rostla, zůstává však hluboko pod úrovněmi z období před příchodem koronavirové krize

Vyplývá to podle agentury AP z pravidelné zprávy o hospodářském vývoji zvané Běžová kniha, kterou včera zveřejnila americká centrální banka (Fed). Zpráva rovněž hovoří o přetrvávající nejistotě kolem pandemie nemoci covid-19 a jejích dopadů na spotřebitelské výdaje a podnikatelskou aktivitu. Rozpočtový úřad Kongresu (CBO) mezitím v samostatném sdělení včera předpověděl, že rozpočtový deficit Spojených států v tomto fiskálním roce kvůli koronavirové krizi dosáhne rekordních 3,3 bilionu USD (zhruba 73,5 bilionu Kč), což odpovídá 16 % HDP.

Koronavirová krize letos uvrhla největší ekonomiku světa do hluboké recese, a to navzdory opatřením Fedu a Kongresu na podporu hospodářské aktivity. Ve druhém čtvrtletí se hrubý domácí produkt Spojených států v přepočtu na celý rok propadl o rekordních 31,7 procenta.

Fiskální rok ve Spojených státech začíná v říjnu a končí v září. Letošní schodek by se měl podle prognózy CBO více než ztrojnásobit oproti předchozímu fiskálnímu roku a jeho poměr k HDP by měl být nejvyšší od roku 1945. CBO nicméně odhad rozpočtového deficitu snížil z 3,7 bilionu dolarů předpovídaných v dubnu. V příštím fiskálním roce nyní úřad počítá s poklesem schodku na 1,8 bilionu dolarů.

Zdroj: Patria

Expertí v Německu očekávají v příštím roce vlnu insolvence

Údaje za první pololetí tomu sice zdaleka nenasvědčují, nicméně insolvenční experti očekávají v roce 2021 kolem 100 000 osobních bankrotů, přičemž doposud se toto číslo pohybovalo kolem 60 000. Historicky nejvyšší číslo pochází z roku 2010, tehdy proběhlo 139 000 bankrotů.

Situaci osobní insolvence bude podle poskytovatele úvěrů Crifbürgel rapidně přibývat již v nadcházejících měsících. V současné době se pohybuje 6,8 milionu obyvatel nad hranicí předlužení. Fatální důsledky se nicméně projeví až s větším zpožděním. Lze očekávat, že tento jev dále oslabí již tak utlumenou spotřebitelskou poptávku ve velmi zvolna se zotavující německé ekonomice.

Zdroj: Handelsblatt

Nezaměstnanost v ČR zatím zůstává relativně nízká

Úřad práce ČR zveřejnil dne 3. 9. údaje o zaměstnanosti. Nyní eviduje **279 078 uchazečů o zaměstnání**, což je o 595 méně než v červenci a o 74 289 osob více než před rokem. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo v uplynulém měsíci 260 863 dosažitelných uchazečů. **Podíl nezaměstnaných osob zůstal na 3,8 %**, tedy stejně jako v červnu (v meziročním srovnání se jedná o nárůst o 1,1 p.b.). Zaměstnavatelé nabízeli v srpnu prostřednictvím ÚP ČR 340 823 volných pracovních míst, z toho 12 074 v rámci dohod mimo pracovní poměr, tj. na DPP nebo DPČ.

Podle ministryně práce a sociálních věcí je český trh práce v dobré kondici díky vládní podpoře. K dispozici jsou čísla za regiony. Meziměsíční nárůst nezaměstnanosti zaznamenalo v srpnu 22 okresů. **Nejnižší nezaměstnanost vykázaly ke konci předchozího měsíce okresy Rychnov nad Kněžnou (1,8 %), Praha-východ, Jindřichův Hradec a Pelhřimov (shodně 2 %)**. Nejvyšší byla v okresech Karviná (8,2 %), Most (7 %), Ostrava-město (6,8 %), Chomutov (6,5 %) a Bruntál (6,1 %).

Současně zveřejnil Eurostat data pro jednotlivé země EU za červenec. V mezinárodním srovnání tak měla **ČR** podle posledních dostupných dat **nejnižší míru nezaměstnanosti v celé EU**. Nejvyšší míru vykazuje Španělsko (15,8 %), následováno Itálií a Švédskem. Nízkou míru nezaměstnanosti vykazuje kromě ČR také Polsko (3,2 %). Průměr EU činí 7,2 %, což je o 0,1 p.b. více než v červnu. **Nezaměstnanost v eurozóně činila 7,9 %** (o měsíc dříve 7,7 %). V obou případech je mírně vyšší nezaměstnanost žen. Nezaměstnanost mladých (do 25 let) dosáhla v červenci 17,0 % v EU a 17,3 % v eurozóně. Poslední data za USA ukazují mírný pokles nezaměstnanosti na 10,2 %. Velmi nízkou míru si udržuje Japonsko (2,9 %).

Zdroj: Úřad práce ČR, ČSÚ, Eurostat

Výhled tuzemského průmyslu

Nejnovější čísla, která máme jsou za měsíc červen¹, jen připomeňme, že propad průmyslové produkce zpomalil, když výroba meziročně (kal. oč. čísla) klesla o 11,9 % (v dubnu o 33,7 % a v květnu o 25,7 %) a meziměsíčně vykázala dokonce růst o 13,4 %. Pozitivní zprávou jistě je, že počet vyrobených aut za měsíc **červenec** je meziročně již jen o 5,2 % nižší.

Nové průmyslové zakázky po třech měsících významných poklesů klesly jen mírně, když vykázaly pokles o 3,4 %. Tuzemské zakázky poklesly (o 10,3 %), zatímco zakázky ze zahraničí prakticky stagnovaly (-0,1 %). Byť se jedná stále o pokles, tak jej **vnímáme pozitivně, jelikož míra poklesů se ztelně snížila**.

Očekávaný **vývoj zakázek²** v následujících šesti měsících je meziročně i mezičtvrtletně (2. Q 2020 vs. 1. Q 2020) horší, vážené saldo je 2,7 %. Tzn. při rozdílu podílů pozitivních a negativních očekávání (podíl firem, které neočekávají změnu se „vypouští“) o **2,7 p. b. více firem očekává nárůst zakázek**.

Očekávaný **vývoj investic** v následujících dvanácti měsících je meziročně i mezičtvrtletně horší, vážené saldo je -19,0 %. **Tzn. o 19,0 p. b. více firem očekává pokles investiční aktivity**. To jistě není pozitivní, protože investice jsou předpoklad budoucího růstu, na druhou stranu to není ani překvapivé, jelikož investice jsou obecně velmi citlivé na ekonomickou nejistotu/recesi.

Předstihové indikátory reflektují uvolňovaná omezení ekonomiky, a tak již čtvrtý měsíc v řadě rostou. Jejich hodnoty **jsou pod hodnotou 50**, jež odděluje převažující optimistická očekávání od těch pesimistických, **již jen mírně**. Index PMI vzrostl z červencových 47,0 bodu na 49,1 v srpnu, za jeho růstem stála zejména expanze výroby, ta ovšem byla dána zejména uvolněnými restrikcemi a nízkou srovnávací základnou než růstem poptávky.

Indikátor důvěry podnikatelů v průmyslu, který sestavuje ČSÚ, se zvýšil, v srpnu vzrostl o 1,7 bodu na hodnotu 91,5. Podíl podnikatelů, kteří očekávají **zlepšení své ekonomické situace v příštích třech a zejména šesti měsících se zvýšil**. Meziročně je důvěra v průmyslu stále nižší.

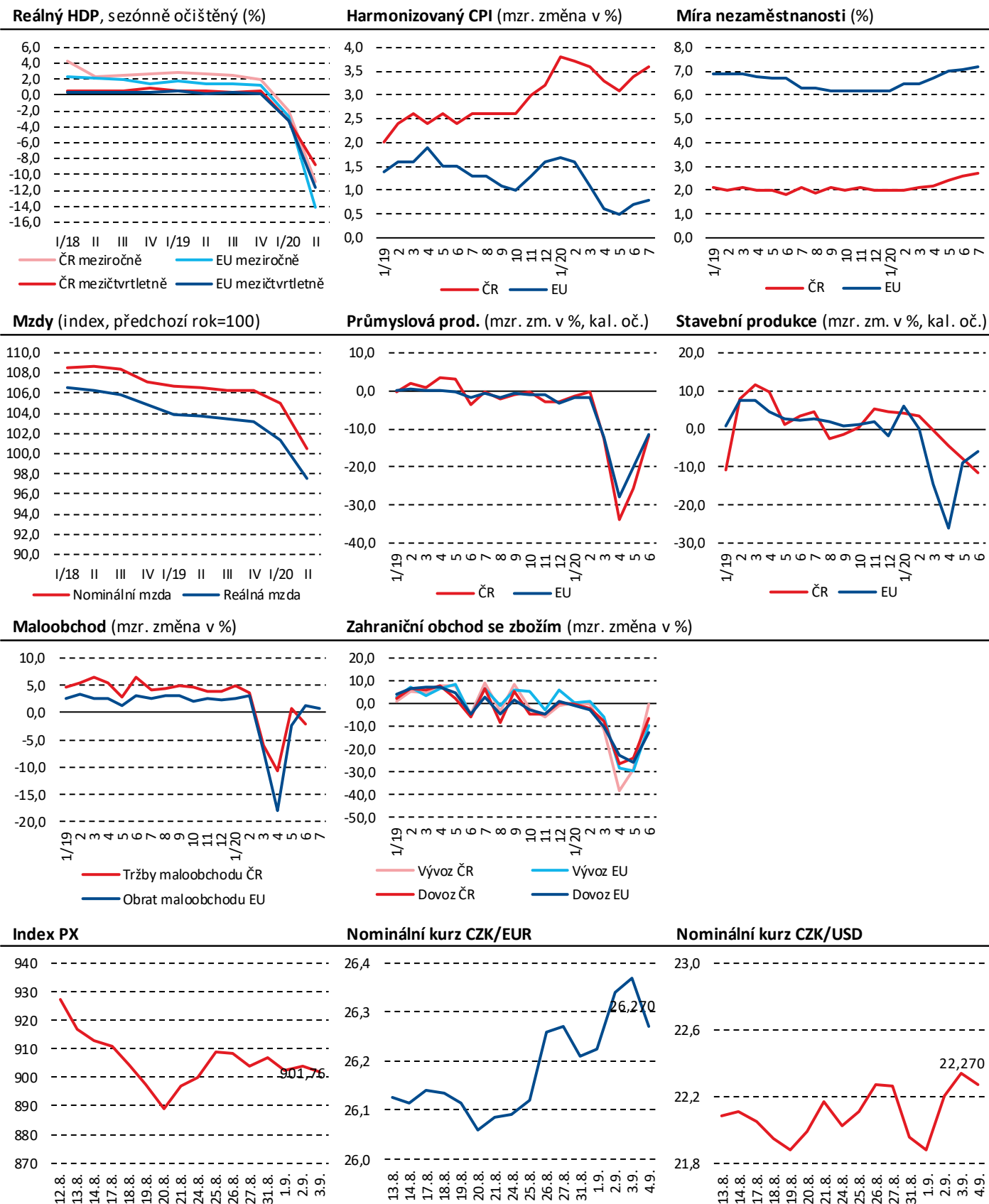
Z výše uvedeného plyne, že ekonomika je na cestě z „koronavirového propadu“ k normálnější situaci. Ovšem nesmíme zapomínat, že v kontextu tuzemského průmyslu, který vykazuje soustavné poklesy od června 2019, může (a patrně i bude) onou normálnější situací být klesající fáze hospodářského (průmyslového) cyklu. To vše navíc se značným rizikem, že koronavirus nějakým (negativním) způsobem opět ovlivní tuzemské hospodářství, jelikož čísla ohledně počtu nakažených v posledních dnech značně překračují maxima z jara.

Zdroj: ČSÚ, AutoSAP, www.spcr.cz, www.markiteconomics.com, MPO

1 Data za měsíc červenec ČSÚ zveřejní v pondělí 7. 9. 2020.

2 Očekávaný vývoj zakázek a investic vychází z výsledků šetření Svazu průmyslu a dopravy ČR a ČNB za 2. čtvrtletí 2020.

Makroekonomická situace v ČR a EU27

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO